

BURKINA FASO is een van de landen in het Zuiden die Broederlijk Delen dit jaar in de schijnwerpers plaatst. Meer dan de helft van de bevolking leeft er onder de armoedegrens en negen op tien mensen zijn er actief in de landbouw. Ook in de rijstbouw, al dient vier vijfde van de verbruikte rijst ingevoerd, voornamelijk uit de Verenigde Staten en Thailand. In Burkina Faso blijken de oogsten gewoon te schraal. Met goede bevloeitechnieken zou de opbrengst kunnen verviervoudigen.

„Een beter landbouwbeleid zou heel wat ontwikkelingslanden vooruit helpen”, beaamt Sabine de Bethune. „Het is dan ook terecht dat organisaties zoals Broederlijk Delen jaar na jaar onze aandacht daarop vestigen. Belangrijk daarbij is echter dat we ons niet blind staren op de plaatselijke boeren. Alles dient ingebed in een regionale ontwikkeling. Ontwikkelingshulp moet ook zorgen voor degelijk bestuur, zodat de opbrengst van de landbouw ook een economie op gang brengt. De markten moeten bereikbaar zijn, en dat veronderstelt bijvoorbeeld berijdbare wegen. De producten mogen niet te zwaar belast worden en de concurrentie met ingevoerde producten moet eerlijk kunnen verlopen.”

Dit alles zou de verwezenlijking van de zogeheten millenniumdoelstellingen een stap dichterbij brengen. Deze acht doelen werden in 2000 door de Verenigde Naties vooropgesteld en door individuele regeringen onderschreven. Nog te veel mensen moeten zien te overleven met minder dan 1 euro per dag. Dit aantal tegen 2015 minstens halveren is één van de millenniumdoelstellingen. En daarin spelen vrouwen een hoofdrol.

De Bethune: „Landen in ontwikkeling tellen veel meer éénoudergezinnen dan bij ons, en haast altijd draait de vrouw op voor het levensonderhoud van haar kinderen. Vergeet ook niet dat in het Zuiden amper mensen hun brood verdienen met loonarbeid. De meesten moeten zelf maar uitzoeken hoe ze overleven.”

Microfinanciering kan hier wonderen verrichten. Het belang van deze financieringsvorm werd vorig jaar benadrukt, toen grondlegger van het microkrediet Muhammed Yunus de Nobelprijs voor de Vrede ontving. Kleine leningen stellen mensen, veelal vrouwen, in staat om initiatief te nemen. En het werkt! Ruim 95 procent van de leningen wordt stipt terugbetaald.

Die vaststelling bracht Sabine de Bethune ertoe het microkrediet ook bij ons op de politieke agenda te plaatsen. Geboren in Congo, draagt ze dat land en heel Centraal-Afrika in haar hart. „Om de millenniumdoelstellingen te halen, heeft Afrika meer nodig dan ontwikkelingshulp. Ook economische ontwikkeling is vereist, en die veronderstelt een groot leger van kleine ondernemers. Vier miljard mensen zijn vandaag uitgesloten van het reguliere bankstelsel. Armen hebben geen toegang tot financiële diensten. Via microkredieten kunnen ze klein-

Uien in Burkina. Voedselzekerheid is slechts het begin. © Jos Verhoogen

Helpen met respect

Broederlijk Delen tracht ons te overtuigen dat Afrika ook talent heeft. Is de vraag niet veeleer of we het talent van Afrika en het Zuiden wel met respect benaderen? En of de politieke eisen die Broederlijke Delen op de agenda plaatst, ook onze politici interesseren? We vroegen het Sabine de Bethune, CD&V-senatrice die eerlijke verhoudingen tussen Noord en Zuid een van de speerpunten noemt van haar politieke actie.

Tom Heylen

Laat hen meer dan 1 euro per dag verdienen

schalige economische activiteiten uitbouwen om hun inkomen te verhogen en zich tegen risico's in te dekken. Microfinanciering is een knap ontwikkelingsinstrument, omdat het mensen niet langer afhankelijk maakt van hulp, maar hen de kansen geeft om zich als kleine ondernemers zelf op te werken.” Om de ontwikkelingslanden meer kansen te geven, moeten we ons dus richten op hun noden, een echt partnerschap aangaan.

De klok tikt

Toch dient onze overheid ook financieel bij te springen om de millenniumdoelstellingen bijtijds te verwezenlijken. Bij een eerste evaluatie stelde Jeffrey Sachs van de Verenigde Naties dat 0,7 procent van het bruto nationaal product (het totaal van alle inkomens van alle inwoners) van de ontwikkelingslanden aan ontwikkelingshulp dient besteed om armoede de wereld uit te helpen. Een eis die

menige niet-gouvernementele organisatie herhaaldelijk op de politieke agenda tracht te plaatsen.

„Hieraan werd de voorbije jaren onvoldoende gewerkt”, geeft Sabine de Bethune toe. „Hier en daar werden wat schulden kwijtgescholden, maar om de 0,7 procent te halen moet onze regering vers geld aandragen. We moeten daadwerkelijk investeren in het Zuiden, zij het op een andere manier dan tot nog. We moeten ons beleid steunen op initiatieven van de ontwikkelingslanden. Geen geld dus voor projecten die wij belangrijk achten. Dit veronderstelt een ommekeer in mentaliteit, en die is in de Scandinavische landen en in Nederland al meer zichtbaar dan bij ons.”

Andere prioriteit is een betere samenwerking tussen de hulpverlenende landen, wat veronderstelt dat de respectieve nationale aanpakken beter op elkaar worden afgesteld. „Op de scène van de ontwikkelingssamenwerking speelt België een bescheiden rol. Toch hebben we veel en waarde-

volle ervaring op het vlak van hulp in het gebied van de Grote Meren en elders in Centraal-Afrika. De Belgische Technische Coöperatie, het agentschap voor ontwikkelingssamenwerking, is ook aanspreekpunt voor hulp die andere staten aan deze regio wil geven.”

Ook op nationaal vlak bundelen ngo's graag de krachten. De campagne 2015. *De tijd loopt* is daarvan een voorbeeld. Sabine de Bethune besluit: „De krachten bundelen maakt dat het draagvlak voor actie sterk wordt verbreed. Anderzijds legt elke organisatie eigen accenten, zodat het brede publiek nauwkeurig wordt geïnformeerd. Meteen kunnen almaar minder politici de kloof tussen Noord en Zuid negeren en wordt de hele politieke wereld aangespoord zijn verantwoordelijkheid op te nemen, zodat ons landje zijn deel bijdraagt tot een betere planeet. Zo'n gezamenlijke actie wekt ook vertrouwen bij de schenkers. Of hoe Vlaanderen een kleine regio kan zijn met een groot hart voor de wereld.”

Vervolg van bladzijde 5

„Sinds de partij haar getuigend karakter heeft afgelegd, boort ze een breder publiek aan”, weet Leo Fijen. „Bovendien zijn de tegenstellingen tussen christenen van verschillende huize de laatste jaren sterk afgenomen, waardoor de drempel naar deze partij onder meer voor katholieken minder hoog wordt.”

Dat CDA, PvdA en CU op betrekkelijk korte tijd konden naar elkaar toe groeien, terwijl vooral de eerste twee tijdens de campagne toch lijnrecht tegenover elkaar stonden, is grotendeels te danken aan informateur Herman Wijffels. Hij was jarenlang topman van de Rabobank en een 'eeuwige belofte' van het CDA, maar de economie maakte uiteindelijk nooit de overstap naar de politieke arena in Den Haag. Sinds oktober is hij bewindvoerder bij de Wereldbank in Washington. De taak van vredestichter nam hij evenwel „graag even tussendoor”.

Fijen: „Wonderlijk hoe Wijffels die drie gereformeerde politici op een lijn wist te krijgen. Hij gebruikte een katholieke methode: samen tafelen. Persoonlijke tegenstellingen (tussen Bos en Balkenende, *n.d.r.*) werden niet onder de mat geschoven, maar inzichtelijk gemaakt en gerelativeerd. Eigenlijk stond het verkiezingsprogramma van de PvdA niet zo ver af van dat van het CDA. Wouter Bos is overigens geen vrijzinnige. Hij noemt zichzelf wel eens een 'mannenbroeder' die de 'taal Kanaäns' spreekt.”

Waarmaken?

De grote vraag is nu: kan de ChristenUnie haar beloftes waarmaken, of komt ze bij de eerstvolgende verkiezingen onzacht terug op de oppositiebanken terecht? Er zijn wel wat punten van kritiek te geven. Allereerst bulkt de tekst van het regeerakkoord van mooie woorden als gemeenschapszin, maar worden weinig concrete wegen getoond om hieraan gestalte te geven. Euthanasie en abortus zijn strijdthema's van de ChristenUnie, maar de partij mag niet de minister voor Gezondheid leveren. Ze levert wel de minister voor Jeugd en Gezin en zal dan ook voornamelijk hierop moeten scoren. (Verder heeft ze de portefeuilles Defensie en Verkeer en Waterstaat.)

De PvdA-achterban kietelt de prille regering alvast door haar eigen partijleiding op te roepen „pal te staan voor een vrijzinnige moraal”. Er moet „scherp op toegezien dat de huidige abortuspraktijk zo goed mogelijk gehandhaafd blijft”. Heet hangijzer voor deze legislatuur is het onderwijs. Er wordt een parlementair onderzoek gestart naar vroegere hervormingen die de diepe crisis in het Nederlandse onderwijs veroorzaakten. Volgens het regeerakkoord moet ingezet worden op kwaliteit, moeten scholen kleinschaliger en moet het aantal contacturen omhoog. Maar ook hier blijft de vraag op welke manier de regering dit concreet wil maken.